

Παναγία των Χαιρετισμών ή του Ακαθίστου

/ [Γενικά Θέματα](#)

Από τις πολυτιμότερες εικόνες της Παναγίας είναι και ή των «Χαιρετισμών» ή του «Ακάθιστου» που βρίσκεται στην Ιερά Μονή Διονυσίου του Αγίου Όρους. Από τις πιο παλαιές χρονολογικά, στο δε Άγιον Όρος είναι η πιο αρχαιότερα.

Είναι κατασκευασμένη από κηρομαστίχα και με μύρο περιρρεομένη. Στο πίσω μέρος σε αργυρά πλάκα, είναι τετυπωμένος ο Αυτοκράτορας Αλέξιος ο Γ' ο Κομνηνός και ο [Όσιος Διονύσιος](#) ο κτήτορας της Μονής και είναι γραμμένο το εξής: «Αυτή η εικόν η Θαυματουργός εστί την οποίαν βάσταξέ Σέργιος ο Πατριάρχης περιερχόμενος τα τείχη της Κωνσταντινουπόλεως έδιωξε τους πολεμίους και την οποίαν ο Αυτοκράτωρ Αλέξιος ιδιοχείρως εδώρησε τω Αγίω

Διονυσίω». Είναι λοιπόν εκείνη την οποίαν ο Σέργιος κατά την ιστορική εκείνη βραδιά του 626 μ.Χ. κρατώντας την περιήρχετο μαζί με κλήρο και λαό τα τείχη της Κωνσταντινουπόλεως και εμψύχωνε το λαό και τον ολιγάριθμο στρατό που υπεράσπιζε την Πόλη. Είναι ιστορικά παραδεκτό ότι υπερφυσική δύναμη κατατρόπωσε τους πολυάριθμους Σκύθες και Αβαρούς. Δεν μπορεί διαφορετικά να εξηγηθεί αφού ο στρατός με τον Ηράκλειο είχε εκστρατεύσει προς την Περσία. Οι πολέμιοι με αρχηγό τον Χαγάνο έφθασαν επιθετικοί και με στρατό και στόλο πολιορκήσαν τα στενά και την ξηρά και απειλούσαν. Ποιος θα σώσει την Πόλη; Ο Χαγάνος παρασπόνδησε σε μια συνθηκολόγηση με την Πόλη για να λύσει την πολιορκία και με αυθάδεια και σαρκασμό ειρωνεύτηκε τους πιστεύοντας στο θεό Βυζαντινούς: «Μη σας γελάει ο θεός σας, εγώ αύριο θα είμαι κύριος της πόλεως σας».

Η απάντηση επηρέασε το ηθικό και έφερε ταραχή, φόβο και απελπισία στις καρδιές των πολιορκημένων. Το κλίμα της απαισιοδοξίας άρχισε να κυριαρχεί. Τη χαλύβδωση του ηθικού ήλθε να επιφέρει η θαρραλέα παρουσία του γενναίου και αξιοτάτου Πατριάρχου Σεργίου: «Είναι κρίμα να απελπίζεστε. Σκέπτεστε σαν άνθρωποι που δεν πιστεύουν στο θεό και στο αποτέλεσμα του ιερού πολέμου. Στα χέρια της Παναγίας εμπιστεύθηκα την Πόλη και τον άμαχο πληθυσμό της. Στην Παναγία όλοι μας με θερμή ψυχής ας προσευχηθούμε». Πραγματικός συναγερμός και ενθουσιασμός συνέβηκε τότε. Ο Πατριάρχης, ο Κλήρος και ο Λαός, μια φωνή μια ψυχή, ξεχύθηκε στους δρόμους και στα τείχη με τα ιερά κειμήλια στα χέρια, που ήσαν η Ζώνη της Παναγίας, η Ιερά Εσθήτα Της, λείψανα αγίων, λάβαρα και εικόνες. Ο Πατριάρχης, ζωντανός και άκαμπτos, κρατούσε υπερυψωμένη τούτη την Εικόνα και έδινε δύναμη και θάρρος. Απ' όλων τις καρδιές αυθόρμητα έβγαιναν φωνές και ευχές που φανέρωναν την εμπιστοσύνη του Λάου προς την Παναγία: «Φθάσε Παναγία μου, μη μας εγκαταλείπεις τώρα που χανόμαστε, σώσε το λαό Σου και την Πόλη Σου».

Τότε συνέβηκε ένα από τα μεγαλύτερα θαύματα και υπερφυσικά γεγονότα της πίστεως. Τρομαγμένοι οι επιτιθέμενοι εχθροί άκουγαν θόρυβο σαν χιλιάδες στρατός να επιτέθηκε εναντίον τους που έφερνε όλεθρο και καταστροφή στις τάξεις τους. Ξαφνικά και απροσδόκητα, από διώκτες έγιναν διωκόμενοι. Χιλιάδες πτώματα στρώθηκαν στη γη, πανικόβλητοι όσοι είχαν απομείνει τράπηκαν σε φυγή για να σωθούν μακριά από την Πόλη, φωνάζοντας απεγνωσμένα μεταξύ τους: «Που βρέθηκε, που ήταν κρυμμένος τόσοσ στρατός;». Όμως στρατός δεν υπήρχε, όπως είπαμε, η θεία τιμωρία τους κυνηγούσε, αφού προκλητικά και υπερήφανα τα έβαζαν με την Πόλη Πόλεων που εντός της είχε πολλούς πιστούς που με εμπιστοσύνη κατέφυγαν στη θεία προστασία. Η ιστορική παράδοση ομιλεί για ένα ανεξήγητο μέγα θόρυβο και ανεμοστρόβιλο που έφερε πανικό και καταστροφή.

Εκτός από τα πτώματα νεκρών που βρίσκονταν σκόρπια έξω από τα τείχη, συντρίμμια είχαν γίνει τα εχθρικά πλοία και πολλά πτώματα ναυτών φάνηκαν στην ακροθαλασσιά των Βλαχερνών.

Ιστορική πραγματικότητα το γεγονός τούτο. Τα δάκρυα πόνου, οδύνης και αγωνίας, η οσμή θανάτου και αιχμαλωσίας που είχε παγώσει στην κυριολεξία τους χιλιάδες εντός της Πόλεως Βυζαντινούς, μετεβλήθησαν σε ζητωκραυγές και αλαλαγμούς χαράς και δοξολογίας στο Θεό και την Παναγία Δέσποινα. Τότε ο Πατριάρχης Σέργιος μέσα σε ανέκφραστα χαρμόσινα συναισθήματα βάδισε με τον κλήρο και το λαό προς την Παναγία των Βλαχερνών. Μέσα σε θρησκευτικό παραλήρημα χαράς και ιερού ενθουσιασμού, σε μια ατμόσφαιρα που οι καρδιές σκιρτούσαν και τα μάτια έρεαν δάκρυα από άκρα συγκίνηση και θεία ευγνωμοσύνη, δοξολόγησαν και ευχαρίστησαν την Παναγία σε μέγεθος και βαθμό που δεν πρέπει να έχει το όμοιο του. Με άλλα λόγια, μιλάμε για μια γενική ευχάριστη εικόνα χιλιάδων ανθρώπων που είχαν στην κυριολεξία «μεθύσει» χριστιανικά. Μοναδικό το γεγονός σε πανανθρώπινη κλίμακα. Εκεί, εντός του Ναού, αλλά και εκτός, όπου βρέθηκαν οι πιστοί αρχής γενομένης από τον Πατριάρχη ο οποίος άρχισε να ψάλλει για πρώτη φορά το: «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια κ.λπ.». Και στη συνέχεια, όλοι μαζί τη νύκτα εκείνη «όρθοστάδην τον ὕμνο τη του Θεού Μητρὶ γηθοσύνως ἐμελπαν». Για αυτό το Θαυμάσιο αυτό πνευματικό ἄσμα των «Χαιρετισμών», ονομάσθηκε «Ακάθιστος Ὕμνος».

Ο άγνωστος ποιητής των «Χαιρετισμών» έπλεξε το καλύτερο εγκώμιο και γενικά ότι ανώτερο έχει γραφεί για την Υπέρμαχο Στρατηγό. Έχει χαρακτήρα διηγηματικό, θεολογικό και δοξαστικό. Κυρία υπόθεση έχει τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και, γενικότερα, την ενανθρώπιση του Χριστού και, ακόμη, γίνεται λόγος για το ηθικό και πνευματικό μέγεθος και ύψος της Παναγίας και των προσφορών της στον κόσμο. Το Κοντάκιο «Τῇ ὑπερμάχῳ», δεν έχει σχέση με τον ποιητή του Ὕμνου, είναι δημιούργημα της ημέρας εκείνης. Σ' αυτό ακούγεται λυτρωτικός και νικητήριος προς τη Μητέρα του Θεού παιάνας που ως πνευματικός Στρατηγός έχει ακατανίκητη τη δύναμη και οι πιστοί παρακαλούν να ελευθερώνει «εκ παντοίων κινδύνων».

Πλέον στους αιώνες και σήμερα οι Χαιρετισμοί, ο Ακάθιστος Ὕμνος ο τόσο λαοφιλής συγκινεί βαθιά την πιστεύουσα ψυχή και ιδιαιτέρως τον ορθόδοξο Ελληνισμό, ο οποίος στον ὕμνο αυτό και στο πρόσωπο της Θεοτόκου βλέπει συνδεδεμένες εκκλησιαστική και εθνική παράδοση και ζωή Πίστη και Πατρίδα φαίνεται ότι συσφίγγονται εναρμονίως γύρω από ὕμνο αυτό. Διαχρονικός και λαοφιλέστατος, ηλεκτρίζει πολλές ψυχές όποιες την περίοδο της Μ. Τεσσαρακοστής τρέχουν να τον ακούσουν τω από τους θόλους των Ναών. Για

αιώνες και μάλιστα στην 400χρονη σκλαβιά, ήταν ο Εθνικός Ύμνος του Γένους. Απ' όλα αυτά εξάγεται αβίαστα και η σημασία της Εικόνας αυτής. Δικαίως οι πιστοί Έλληνες μπρος σ εικόνα αυτή αισθάνονται έντονα την παντοδυναμία της Παναγίας και εθνική έξαρση.

Ένα από τα εξαίσια γεγονότα της Εικόνας, αφ' ότου τον 13ο αιώνα μ.Χ. δόθηκε στη Μονή Αγίου Διονυσίου, είναι το εξής: Το 1592 μ.Χ., ο Αλγερινός πειρατής Ιφ Αρταβάν Αλφα, ξεκινώντας από τη νήσο Σκύρο, ήλθε με πολλούς δικούς του στην Ιερά Μονή Διονυσίου προκειμένου να αρπάξει τους θησαυρούς της. Γνώριζε ότι υπήρχε εκεί και μια πολύτιμη εικόνα της Παναγίας. Αφού απεβίβασε κάπου 200 άνδρες οπλισμένους, απειλούσε. Ο Ηγούμενος αφού συσκέφθηκε αποφάσισε να προσφέρει γενναία δώρα στον πειρατή για να σώσει τους Μοναχούς και τη Μονή. Ένας Μοναχός, από το παράθυρο, φώναξε προς τον Αρταβάν: «Ας τα κανονίσουμε φιλικά για μη χυθεί αίμα. Αποφασίσαμε να σας δώσουμε 50.000 φλουριά, λάδι κι κρασί». ο πειρατής του απάντησε: «Καλόγηρε, σύμφωνα αλλά θα πάρουμε και ένα αντικείμενο από τα κειμήλια σας κατά εκλογή μου». ο Ηγούμενος που ήταν πλησίον του Μονάχου συμφώνησε, αλλά στο Μοναστήρι θα περάσει αυτός μόνο με δέκα δικούς του. Αφού εισήλθαν και ο Ηγούμενος μέτρησε τα χρήματα και τους παρέδωσε λάδι και κρασί, ο αρχipeiraτής είπε σε έναν δικό του που γνώριζε από άλλη φορά την εικόνα (του Ακάθιστου) και σε ποιο σημείο υπήρχε και τους κάλεσε εκεί. Αφού έφθασαν ο πειρατής πήγε να πάρει την εικόνα, ενώ ο Ηγούμενος και οι Μοναχοί έμειναν άναυδοι. Αυτό το παληόξυλο διάλεξε, είπε στον Αρταβάν υποκριτικά. Αυτό αξίζει μιλιούνια, απάντησε εκείνος. «Άφησε την στη θέση της, είπε ο Ηγούμενος, οι εικόνες έχουν αξία μόνο για μας τους Χριστιανούς, πάρτε κάτι άλλο». Όχι, αυτό θα πάρω, είπε πεισματικά ο Ιφ. Προτιμώ να ταφώ κάτω από τα ερείπια της Μονής, παρά να την πάρετε, είπε και προσπάθησε να τον εμποδίσει. Ο Ιφ όμως τον έσπρωξε φωνάζοντας και απειλώντας: «Θα πεθάνετε όλοι σας». Πάνω στην αγανάκτηση του πρόλαβε ο Ηγούμενος να τους πει: «Έτσι που φέρεστε, πηγαίνετε αλλά μαζί με την κατάρρα μου».

Αμέσως εξαφανίστηκαν προς τη θάλασσα και έφυγαν με προορισμό Σκύρο. Το βράδυ, ενώ ταξίδευαν, είδε στον ύπνο του την Παναγία που τους είπε απειλητικά: «Γιατί πονηρέ με πήρες; Πήγαινε με πίσω, εκεί που εμένα ήσυχη και ειρηνική». Ξύπνησε έντρομος ο Αρταβάν, μα δεν κάμφθηκε Σε λίγο ξέσπασε ξαφνικά μεγάλη τρικυμία, ώστε έκλυδωνίζοντο και κινδύνευαν τα πλοία να καταποντιστούν. Πάνω στον αναπάντεχο κίνδυνο, θυμήθηκε το όνειρο και πήγε προς την Εικόνα και βλέπει το κιβώτιο που την είχε τοποθετήσει κομματιασμένο και ή εικόνα γεμάτη μύρο που ευωδίαζε Κατάλαβε αμέσως ότι η τρικυμία είναι τοπική τιμωρία της Μητέρας του Χριστού. Μόλις την πήρε στα χέρια του σταμάτησε η τρικυμία. Σε επαφή τους δικούς του φώναξαν όλοι, να γυρίσουμε πίσω γιατί θα μας πνίξει Θεός των

Χριστιανών.

Έπειτα από αρκετές ώρες, επέστρεψαν στον όρμο της Μονής Διονυσίου ο Σαρίφ έστειλε στη Μονή πειρατή, ο όποιος είπε στον Ηγούμενο: «Άνθρωπε του Θεού, ξέρω ότι κάναμε κακό, ο αρχηγός μου σε περιμένει να κατέβεις να πάρεις την εικόνα και να μας απαλλάξεις από την κατάρρα που μας έδωσες». Αφού κατέβηκαν στο λιμάνι οι Μοναχοί, ο Αρταβάν έδειξε το κομματιασμένο κιβώτιο και τα ρούχα που είχε τυλίξει την εικόνα που ήταν μουσκεμένα από το θείο μύρο. Συγκινημένοι οι Μοναχοί παρέλαβαν την Εικόνα.

Το σπουδαιότερο από αυτή την υπόθεση, είναι ότι μερικοί πειρατές μετανόησαν, άφησαν τη ζωή αυτή και έμειναν στη Μονή και αφού κατηχήθηκαν έγιναν Χριστιανοί!

Διαπιστώνει εδώ κανείς με πόσους κόπους και θυσίες έχουν διατηρηθεί οι τόσοι πνευματικοί θησαυροί του Αγίου Όρους.

Ένα άλλο μέσα στα πολλά θαύματα της Παναγίας του “Ακάθιστου Ύμνο είναι και τούτο: Το 1753 μ.Χ. δίδασκε στην Αθωνιάδα Σχολή ο σοφός διδάσκαλος και επίσκοπος Ευγένιος Βούλγαρης. Αρρώστησε βαρεία από φοβερό έλκος. Η ασθένεια ήταν θανατηφόρος, οι πόνοι δριμύς ώστε ζητούσε το θάνατο. Τον μετέφεραν στη Μονή Διονυσίου προκειμένου να, τον περιποιηθεί σπουδαίος νοσοκόμος της Μονής με γνώσεις ιατρικής, πλην ουδέν κατόρθωσε παρά τις προσπάθειες. Τότε, οι παρευρεθέντας είπαν στον στενάζοντα Ευγένιο για τη θαυματουργό Εικόνα του Ακάθιστου. Παρακάλεσε να τον μεταφέρουν κλινήρη προ αυτής. Εκεί, γενομένης παρακλήσεως μέσα στους οξείς πόνους του, ικέτευσε την Κεχαριτωμένη. Τότε εκεί ξαφνικά αισθάνθηκε το φοβερό εκείνο βουβώνα ότι υποχώρησε και τους οξείς πόνους καταπραυνομένους, τα δε δάκρυα του να σταματούν. Το έλκος εκείνο αυτόματα διεράγηκε και σε λίγα λεπτά είχε εντελώς θεραπευτεί. Τότε, ο σοφός κατασυγκινημένος πήρε την πέννα και αμέσως έποι σε τους εξής ιαμβικούς στίχους:

«Ζωής δότην φέρουσα Σής ύπ’ αγκάλης,
ζωοίς φέροντα θάνατον μ’ ύπαί μάλης».

Δηλαδή, εσύ που φέρεις τον δοτήρα της ζωής μέσα στην αγκαλιά σου δίνεις ζωή σε μένα που φέρω τον θάνατον κάτω από τη μασχάλη.

Για την ωφέλεια που προέρχεται στις ψυχές όσων διαβάζουν τους Χαιρετισμούς – εκτός φυσικά από τις καθιερωμένες παρασκευές στους Ναούς – η ίδια η Παναγία φανείσα σε Αγίους είπε: «θα αγαπώ, θα προστατεύω, θα φυλάττω κάθε πιστόν ο οποίος θα με χαιρετίζει άπαξ της ημέρας ει δυνατόν με τους ωραίους ύμνους των

Χαιρετισμών Μου, και θα ζει σύμφωνα με τον νόμον του Θεού. Κατά δε την τελευταία ημέραν της ζωής αυτού, θα τον υπερασπισθώ και ενώπιον του Υιού Μου».

Πηγές: [Ι.Ν. ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ](#)- [saint.gr](#)